

Miejsce i rola UE w gospodarce światowej

polityka pomocowa UE a perspektywy rozwoju
krajów Afryki

GOSPODARKA ŚWIATOWA

Cele prezentacji

- ukazanie pozycji UE w globalnym układzie sił gospodarczych
- analiza konkurencyjności UE w handlu międzynarodowym w porównaniu do wybranych państw trzecich (w kontekście UE)
- omówienie pomocy UE we wprowadzaniu Afryki na drogę zrównoważonego rozwoju

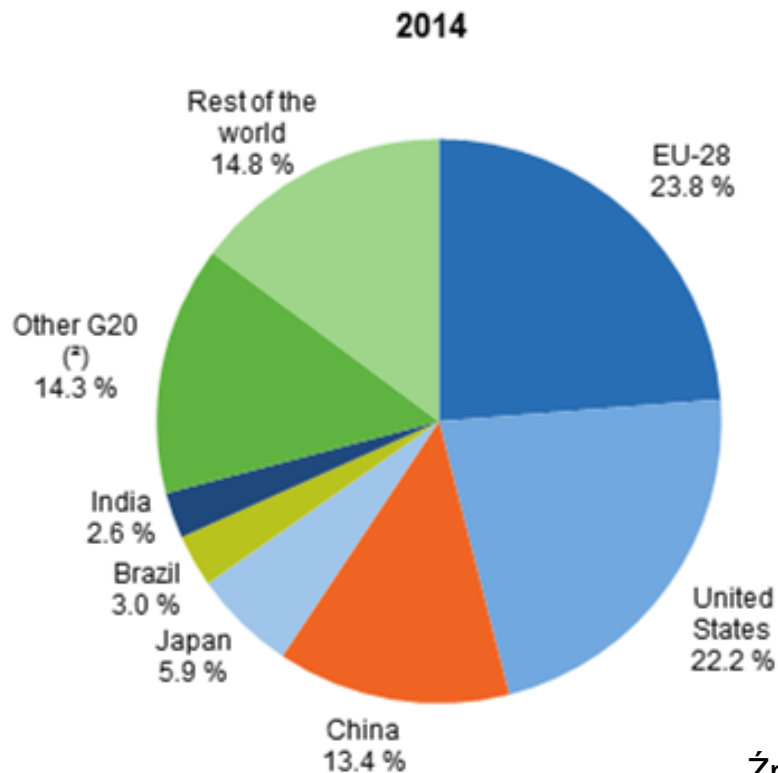
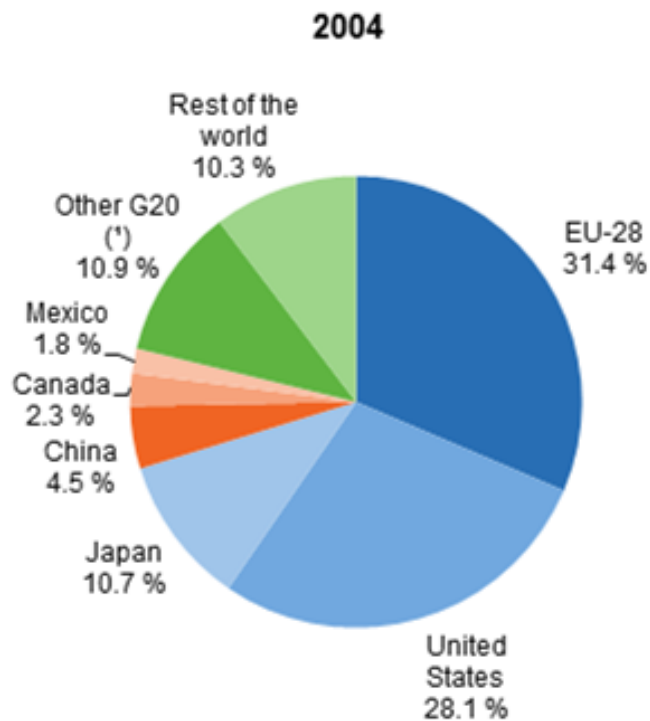
Jaka jest pozycja UE w gospodarce światowej?

- Ocena pozycji gospodarczej UE-mierniki ilościowe i jakościowe
- Czy pozwala ona oddziaływać skutecznie na globalne stosunki handlowe i zasady wymiany handlowej?
- Jakie są podstawowe trudności w realizacji celów zagranicznej polityki handlowej?

Pozycja UE w gospodarce światowej

- Celem polityki gospodarczej UE jest utrzymanie wzrostu gospodarczego poprzez inwestycje w transport, energię i badania naukowe, a także zminimalizowanie negatywnego wpływu rozwoju gospodarczego na środowisko naturalne.
- Gospodarka UE – mierzona pod względem wartości produkowanych towarów i usług (PKB) – wyprzedza gospodarkę USA.
- PKB UE w 2015 r.: **14 600 mld euro.**

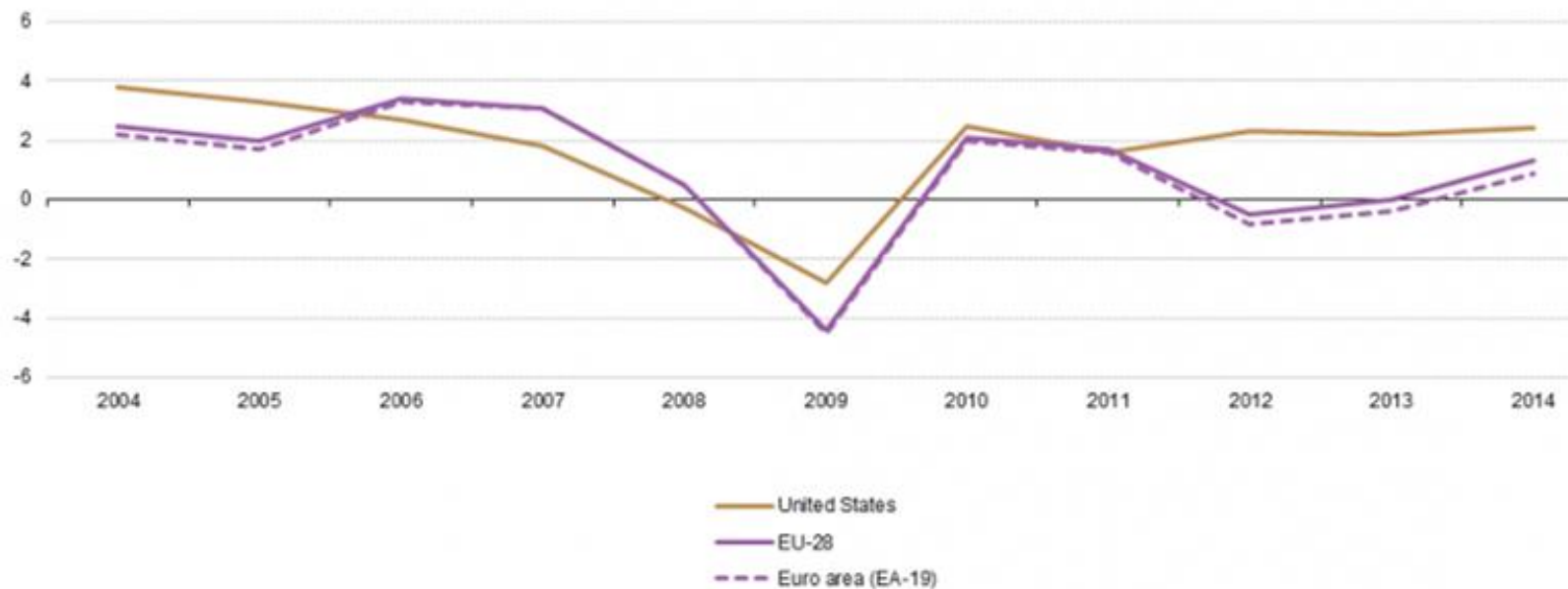
Podział PKB w ujęciu globalnym

File:Real GDP growth, 2004–14 (% change compared with the previous year) YB15.png

File File history File usage

Źródło: Eurostat

Handel UE w ujęciu globalnym

- Udział w handlu z resztą świata stanowi około **20%** globalnego eksportu i importu.
- Około **62 %** całkowitej wymiany handlowej UE odbywa się między krajami UE.
- UE jest **jedną z trzech największych** światowych potęg handlowych (wraz z USA i Chinami).
- W 2014 r. eksport towarów z UE stanowił **15 %** światowego handlu.
- Po raz pierwszy od jej utworzenia Unię wyprzedziły pod tym względem Chiny (15,5 proc.), ale UE nadal wyprzedza Stany Zjednoczone (12,2 proc.), które z kolei miały większy udział w światowym imporcie (15,9 proc.) niż zarówno UE (14,8 proc.), jak i Chiny (12,9 proc.). [Eurostat,2014]

EUROPA 2020

Tabela 5. Indeksy ujawnionej przewagi komparatywnej produktów przemysłu przetwórczego w UE-27, Stanach Zjednoczonych, Japonii i Chinach w roku 2009

Produkty	UE-27	USA	Japonia	Chiny
Produkty spożywcze (żywność)	1,10	0,91	0,09	0,37
Napoje	1,62	0,66	0,06	0,09
Wyroby tytoniowe	1,60	0,29	0,08	0,15
Tekstylia i wyroby włókiennicze	0,69	0,53	0,48	2,52
Ubrania	0,76	0,15	0,02	2,75
Wyroby skórzane i obuwnicze	0,91	0,21	0,03	2,56
Drewno i wyroby z drewna	1,18	0,58	0,02	0,96
Papier i wyroby papiernicze	1,34	1,19	0,26	0,37
Produkty przemysłu drukarskiego i wydawniczego	1,79	0,67	0,20	0,15
Produkty z rafinowanej ropy naftowej	0,77	1,04	0,41	0,26
Produkty chemiczne	1,16	1,46	1,00	0,44
Farmaceutyki	1,54	1,13	0,18	0,20
Produkty z gumy i plastiku	1,18	1,03	1,08	0,91
Produkty mineralne niemetalowe	1,18	0,70	0,94	1,37
Podstawowe metale	0,82	0,71	1,25	0,46
Produkty metalowe	1,16	0,91	0,67	1,27
Sprzęt komputerowy, elektroniczny i optyczny	0,57	1,03	1,18	1,87
Produkty elektryczne	0,98	0,89	1,12	1,42
Maszyny	1,18	1,37	1,65	0,72
Samochody	1,30	0,96	2,13	0,22
Pozostałe środki transportu	1,15	0,50	1,51	0,76
Meble	1,20	0,46	0,14	2,01
Pozostałe produkty przemysłu przetwórczego	0,75	1,59	0,46	1,11

Źródło: [European Commission, 2011a, s. 235].

Jak wygląda polityka handlowa UE w stosunku do krajów rozwijających się?

- podstawa prawna
- założenia unijnych systemów preferencyjnego dostępu do rynku
- umowy o partnerstwie gospodarczym
- pomoc humanitarna, rozwojowa

Podstawa prawna

art. 207 TFUE:

- definiuje uprawnienia instytucji UE w dziedzinie wspólnej polityki handlowej

art. 188 ust.2 TFUE:

- stanowi, że przy wdrażaniu wspólnej polityki handlowej zastosowanie ma zwykła procedura ustawodawcza wymagająca zgody Parlamentu

art. 218 TFUE:

- zgoda Parlamentu wymagana jest do zawarcia międzynarodowych porozumień handlowych, takich jak umowy o partnerstwie gospodarczym

Podstawa prawna

„Handel i rozwój – pomoc krajom rozwijającym się w czerpaniu korzyści z handlu” (EP,2002)

„Handel, wzrost i polityka światowa – polityka handlowa jako kluczowy element strategii Europa 2020” (EP,2010)

- handel w centrum strategii rozwoju

„Handel, wzrost gospodarczy i rozwój – dostosowanie polityki handlowej i inwestycyjnej do sytuacji krajów najbardziej potrzebujących” (EP,2012):

- rosnąca potrzeba dokonywania rozróżnienia między krajami rozwijającymi się, tak by koncentrować się na najbardziej potrzebujących spośród nich

Założenia unijnych systemów preferencyjnego dostępu do rynku

Celem ogólnego systemu preferencji (1971r.) jest ułatwienie krajom i terytoriom rozwijającym się dostępu do rynku UE dzięki obniżeniu stawek celnych na ich towary.

- autonomiczne rozwiązanie handlowe
- (GSP+)-konkretne zachęty w postaci redukcji ceł dla krajów w gorszym położeniu
- inicjatywa „wszystko oprócz broni”-zapewnia dostęp bez ceł i kontyngentów dla wszystkich produktów, z wyjątkiem broni i amunicji, z krajów najuboższych rozwiniętych

Ogólny system preferencji został zreformowany przez rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 978/2012 z 25.10.2012 w wyniku czego system stał się bardziej skoncentrowany na krajach będących w największej potrzebie.

Umowy o partnerstwie gospodarczym

Porozumienie z Cotonou, obecnie obowiązujące między UE i grupą państw AKP, ustanawia nowy reżim we wzajemnych relacjach handlowych. Służyć temu mają umowy o partnerstwie gospodarczym, znane jako EPA (Economic Partnership Agreements).

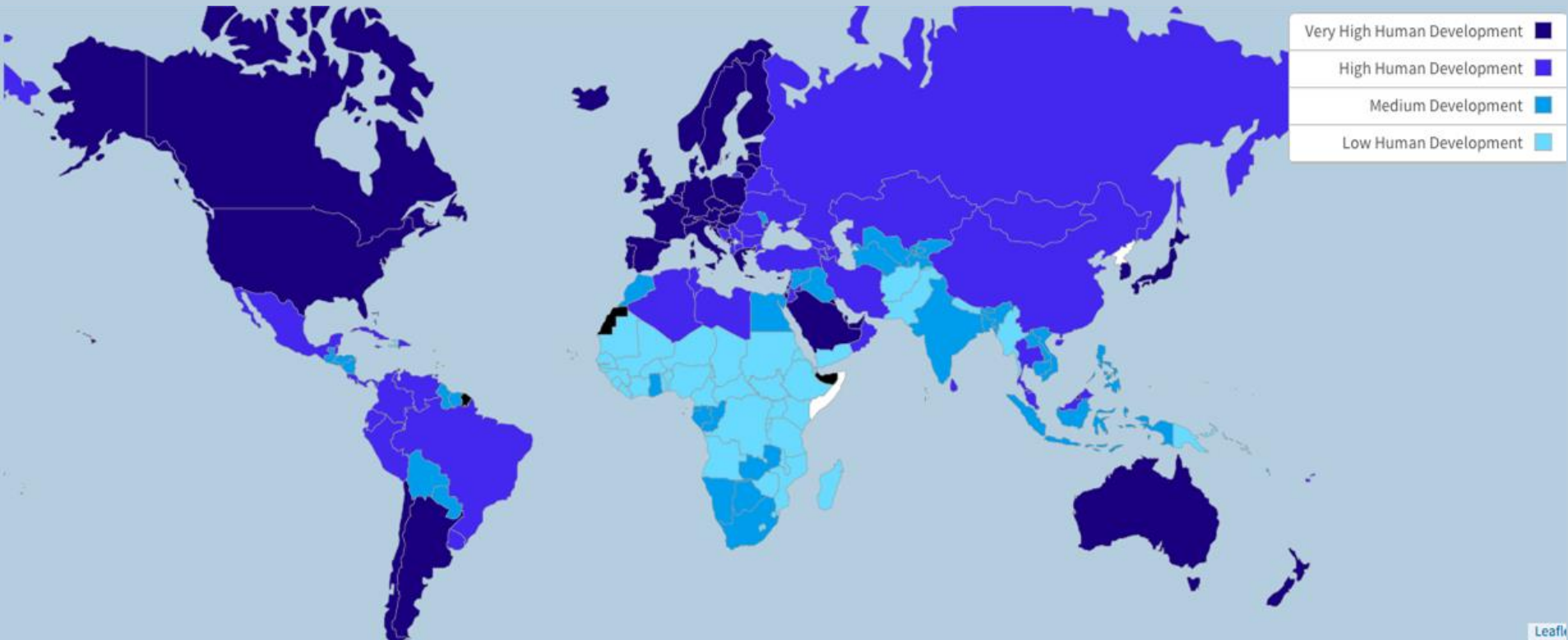
- są kompatybilne z umowami WTO, lecz wykraczają poza konwencjonalne umowy o wolnym handlu
- skupiają się na specyficznych uwarunkowaniach regionalnych, koncentrując się na ich sytuacji społeczno-gospodarczej
- otwarcie rynków UE
- tworzenie wspólnych instytucji, które monitorują realizację umów handlowych
- służą pobudzeniu reform przyczyniających się do ożywienia gospodarczego regionu

Polityka pomocowa UE

- W okresie 2014–2020 ok. 75 proc. unijnego wsparcia trafi do tych krajów, które nie dość, że są najbardziej zagrożone, to jeszcze często padają ofiarą klęsk żywiołowych lub konfliktów
- W 2013 r. UE i jej państwa członkowskie wspólnie przeznaczyły 56,5 mld euro dla potrzebujących krajów na pomoc w walce z ubóstwem.
- UE powierza realizację projektów w terenie organizacjom posiadającym odpowiednie doświadczenie w tej dziedzinie.
- Około 25 proc. unijnej pomocy przekazywanej jest bezpośrednio rządowi krajowemu, aby mógł on realizować swoje zadania według priorytetów, które same określa, w ścisłym dialogu z UE.

Sytuacja Afryki

Human Development Index 2015

Źródło: <http://hdr.undp.org/en/countries>

LEAST DEVELOPED COUNTRIES (48)

Africa 34, Asia 9, Caribbean 1, Pacific 4

The following three criteria are used by the CDP to determine LDC status:

- **Per capita income** (gross national income per capita)
- **Human assets** (indicators of nutrition, health, school enrolment and literacy)
- **Economic vulnerability** (indicators of natural and trade-related shocks, physical and economic exposure to shocks, and smallness and remoteness)

Note: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Afryka – poziom rozwoju gospodarczego

NATIONAL ACCOUNTS – COMPTES NATIONAUX

2-3. GDP per capita – PIB par habitant											
<i>US Dollars</i>											<i>Dollars EU</i>
Country	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Pays
Burundi	155	159	183	194	215	228	230	243	268	231	Burundi
South Africa	5 540	6 025	5 696	5 804	7 271	7 979	7 520	6 853	6 482	5 662	Afrique du Sud
Tunisia	3 371	3 778	4 310	4 130	4 140	4 258	4 140	4 203	4 277	3 668	Tunisie
Africa	1 390	1 566	1 794	1 632	1 885	2 025	2 136	2 146	2 183	1 932	Afrique

EXTERNAL SECTOR – SECTEUR EXTERIEUR

4-3. Financial Flows - Flux financiers											
<i>US \$ per Capita</i>	<i>Official development assistance (ODA) / Aide publique au développement (APD)</i>					<i>Foreign direct investment (FDI) inflows / Investissement direct étranger (IDE) entrant</i>					<i>\$ EU par habitant</i>
Country	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	Pays
Burundi	66.5	58.3	51.5	53.1	46.4	0.1	0.3	0.1	0.6	3.0	Burundi
Tunisia	51.7	85.7	93.5	64.5	82.8	142.2	106.7	147.3	101.5	95.3	Tunisie
Cabo Verde	667.9	508.2	490.2	482.4	447.6	323.9	312.4	140.1	138.3	151.9	Cabo Verde
Algeria	5.5	5.2	3.9	5.3	4.0	63.8	70.3	81.5	69.7	38.2	Algérie
Africa	42.7	46.4	45.8	52.0	47.8	44.1	47.7	56.5	54.0	53.9	Afrique

Definicje OECD

- FDI - Foreign direct investment (FDI) is the category of international investment that reflects the objective of a resident entity in one economy to obtain a lasting interest in an enterprise resident in another economy.
- Over the years the DAC (**Development Assistance Committee**) has continuously refined the detailed ODA reporting rules to ensure fidelity to the definition and the greatest possible consistency among donors. The boundary of ODA has been carefully delineated in many fields, including:
 - Military aid:** No military equipment or services are reportable as ODA. Anti-terrorism activities are also excluded. However, the cost of using donors' armed forces to deliver humanitarian aid is eligible.
 - Peacekeeping:** Most peacekeeping expenditures are excluded in line with the exclusion of military costs. However, some closely-defined developmentally relevant activities within peacekeeping operations are included.
 - Nuclear energy:** Reportable as ODA, provided it is for civilian purposes.
 - Cultural programmes:** Eligible as ODA if they build the cultural capacities of recipient countries, but one-off tours by donor country artists or sportsmen, and activities to promote the donors' image, are excluded.

Afryka – największe gospodarki

NATIONAL ACCOUNTS – COMPTES NATIONAUX

<i>Million US\$</i>	2-1. GDP at Current market prices – PIB aux prix courant du marché										<i>Million \$ EU</i>
Country	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Pays
Nigeria	244 136	265 697	332 123	270 534	369 062	411 744	460 954	514 964	568 499	465 232	Nigéria
Egypt	107 585	132 171	164 841	187 968	214 623	231 222	273 544	268 367	296 979	311 731	Égypte
South Africa	271 636	299 417	286 769	295 936	375 349	416 802	397 348	366 060	349 819	308 502	Afrique du Sud
Algeria	118 700	134 977	171 001	137 211	161 207	200 014	209 047	209 703	213 518	173 397	Algérie

Afryka – wzrost gospodarczy i prognozy

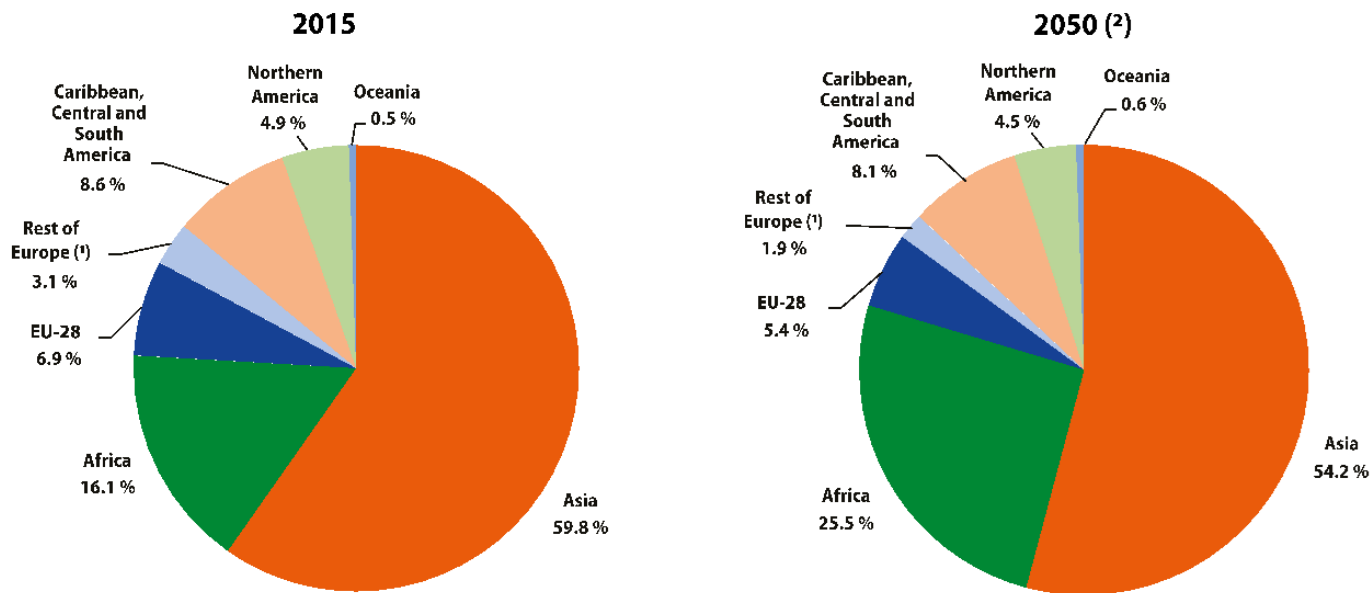
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		2017	2018	2019	2020	2021
Afryka	6.1	5.3	3.5	5.8	2.9	6.4	3.9	3.7	3.5		*4.0	*4.4	*4.5	*4.5	*5.0
EU	3.1	0.4	-4.4	2.1	1.7	-0.5	0.2	1.6	2.2		1.9	1.9	1.9	1.8	1.8

* dot. Afryki Subsaharyjskiej

Sytuacja demograficzna

Figure 1.1: World population by regions, 2015 and 2050

(% of total world population)

Note: 'Rest of Europe' comprises the countries Albania, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Faroe Islands, Iceland, Kosovo*, Liechtenstein, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Moldova, Montenegro, Norway, Russia, Serbia, Switzerland and Ukraine (* The designation 'Kosovo' is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of Independence)

(2) 2050: UNPD estimate, medium fertility scenario

Source: Eurostat (online data code: [terno_pia](#)) and [trou_13ndbims](#) and United Nations Population Division

Rozwój społeczny - Milenijne cele rozwoju do roku 2015

Bieda i Głód

Photo: http://goinggreenrecyclingnigeria.org/home/wp-content/uploads/2014/11/kenya_boy_cameraview_in_water_2.jpg

Goal 1. Eradicate Extreme Poverty and Hunger / Eradiquer la pauvreté extrême et la faim

Population below \$1.90 (PPP) per day, percentage

Proportion de la population disposant de moins de 1,90 \$ par jour en parité du pouvoir d'achat

Poverty gap ratio at \$1.90 a day (PPP), percentage

Ecart de pauvreté au seuil de 1.90 \$ par jour (%)

Poorest quintile's share in national income or consumption, percentage

Part du quintile le plus pauvre de la population dans la consommation nationale

Population undernourished, percentage

Prévalence de la malnutrition dans la population totale (%)

Country	year	%	year	%	year	%	1990–1995	2013–2015	Pays
Zambia	2010	64.4	2010	31.6	2010	3.8	34.3	47.8	Zambie
Madagascar	2010	81.8	2010	40.3	2010	6.5	32.7	33.0	Madagascar
Tunisia	2010	2.0	2010	0.4	2010	6.7	5.0	5.0	Tunisie
Niger	2011	50.3	2011	13.9	2011	8.9	34.9	9.5	Niger

Edukacija

Goal 2. Achieve universal primary education / Assurer l'éducation primaire pour tous

Net enrolment ratio in primary education

Taux net de scolarisation dans le primaire

Target/Cible

Proportion of pupils starting grade 1 who reach last grade of primary

Proportion d'écoliers ayant commencé la première année d'études primaires qui terminent l'école primaire

Target/Cible

Literacy rate of 15-24 year-olds, women and men

Taux d'alphabétisation des 15-24 ans, femmes et hommes

Target/Cible

Country	1990	2010–2015	2015	1990	2010–2015	2015	1990	2010–2015	2015	Pays
Burundi	...	95.4	100	50	53	100	53.6	87.6	100	Burundi
Algeria	85.4	97.3	100	76	93	100	...	95.6	100	Algérie
Mali	...	59.4	100	...	62	100	...	54.1	100	Mali
Zambia	...	87.4	100	...	55	100	66.4	65.8	100	Zambie
Africa	...	79.5	100	...	56	100	...	78.4	100	Afrique

Równouprawnienie

Goal 3. Promote gender equality and empower women Promouvoir l'égalité des sexes et l'autonomisation des femmes

Country	Primary / Primaire Girls to Boys Ratio / Rapport Filles-garçons (%)			Secondary / Secondaire Girls to Boys Ratio Rapport Filles-garçons			15-24 Year Olds Literacy Female to Male Ratio / Ratio d'alphabétisation des jeunes de 15-24 ans: femmes/ hommes			Pays
	1990	2010-15	2015	1990	2010-15	2015	1990	2010-2015	2015	
Burundi	80	101	100	61	85	100	80.7	100	100	Burundi
Algeria	84	94	100	77	104	100	...	100	100	Algérie
South Africa	99	95	100	116	126	100	...	101	100	Afrique du Sud
Mali	61	90	100	50	76	100	...	75	100	Mali
Africa	80	93	100	75	89	100	...	92	100	Afrique

Śmiertelność dzieci

Goal 4. Reduce child mortality / Réduire la mortalité infantile

*Infant Mortality / Mortalité infantile
Current Status / Statut actuel*

(per/pour 1000)

Target / Cible

*Under 5 Mortality / Mortalité des < 5 ans
Current Status / Statut actuel*

(per/pour 1000)

Target / Cible

Country	1990	2015	2015	1990	2015	2015	Pays
Burundi	104	54	35	172	82	57	Burundi
Algeria	40	22	13	47	26	16	Algérie
South Africa	47	34	16	60	41	20	Afrique du Sud
Mali	131	75	44	254	115	85	Mali

Macierzyństwo

Goal 5. Improve maternal health / Améliorer la santé maternelle

Births Attended by Skilled Health Staff
Naissances assistées par un personnel de santé qualifié

(%)

Contraceptive Prevalence Rate
Taux de prévalence contraceptive

(% of women ages 15-49 /
% des femmes âgées de 15 à 49 ans)

Maternal Mortality
Mortalité maternelle

(per / pour 100 000)

Target / Cible

Country	1990-99	2000-09	2010-14	1990	2015	1990	2013	2015	Pays
Burundi	...	34	60	8.5	27.5	1220	712	305	Burundi
Algeria	77	95	97	45.9	59.4	216	140	54	Algérie
South Africa	84	91	...	49.6	64.8	108	138	27	Afrique du Sud
Mali	40	49	59	4.3	12.2	1010	587	253	Mali
Africa	47	48	51	19.6	35.3	854	476	213	Afrique

Walka z HIV/AIDS

Source: Joint United Nations Program on HIV/AIDS

Goal 6. Combat HIV/AIDS and other diseases / Combattre le VIH/Sida, le paludisme et d'autres maladies

Country	HIV Prevalence among population 15-24 years / Taux de prévalence du HIV dans la population âgée de 15 à 24 ans			Condom use at last higher-risk sex, 15-24 years / Utilisation d'un préservatif lors du dernier rapport sexuel		Percentage of population aged 15-24 years with comprehensive correct knowledge of HIV/AIDS / Pourcentage de la population âgée de 15-24 ans ayant des connaissances exactes et complètes au sujet du VIH/sida		Number of women (15+) living with HIV ('000) / Nombre de femmes (15+) vivant avec le HIV ('000)	Pays
	Total	Male/ Hommes	Female/ Femmes	Male/ Hommes	Female/ Femmes	Male/Hommes	Female/Femmes		
	2012	2014	2014	2009-14	2009-14	2006-14	2006-14	2014	
Burundi	0.4	0.3	0.4	45	26	47	45	42	Burundi
Algeria	0.1	0.1	0.1	13	5	Algérie
South Africa	5.9	4.0	8.1	23	25	3875	Afrique du Sud
Swaziland	11.3	7.2	15.5	93	71	51	49	116	Swaziland
Africa	1.2	0.9	1.5	38	27	33	23	13 840	Afrique

Środowisko

Goal 7. Ensure environmental sustainability/ Assurer un environnement durable

Country	Proportion of urban population living in slums <i>Proportion de citadins vivant dans des taudis</i>		Population using an improved drinking water source <i>Proportion de la population utilisant une source d'eau potable améliorée</i>		Proportion of land covered by forest <i>Proportion de zones forestière</i>		Forest within protected areas / Forêt dans une aire protégée <i>(% of forest area / % de la superficie forestière)</i>		CO ₂ Emissions Total per Capita (Metric tons) <i>Emissions de CO₂ total par habitant (en tonnes métrique)</i>		Pays
	1990	2009	1990	2015	1990	2015	1990	2015	1990	2012	
Burundi	69	76	11.3	10.7	35.6	56.4	0.1	0.0	Burundi
Algeria	91	84	0.7	0.8	7.1	6.1	3.3	3.6	Algérie
South Africa	46	23	83	93	7.6	7.6	10.2	10.2	8.1	9.0	Afrique du Sud
Mali	94	66	27	77	5.5	3.9	58.3	62.6	0.1	0.0	Mali
Africa	62	50	55	72	24.0	23.1	9.2	16.2	1.2	1.1	Afrique

Globalny rozwój

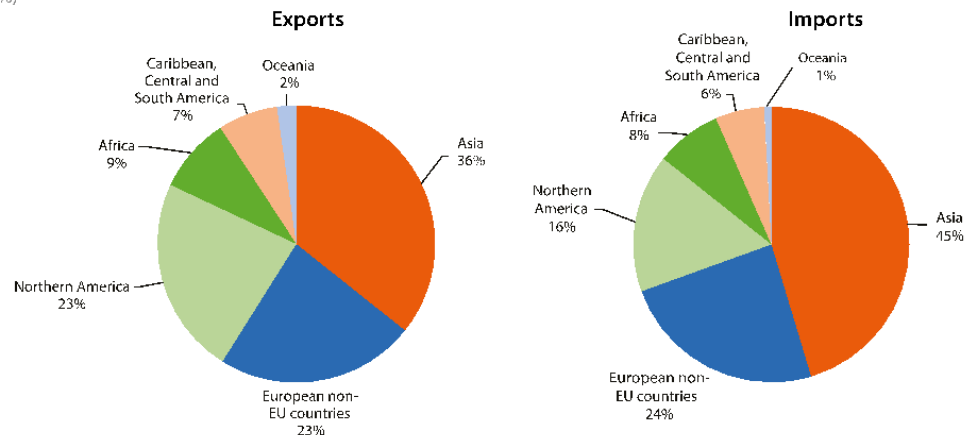
Goal 8. Develop a global partnership for development / Mettre en place un partenariat mondial pour le développement

Country	<i>Fixed telephone lines / Nombre de lignes téléphoniques fixes (per 100 inhabitants / pour 100 habitants)</i>		<i>Mobile-cellular / Abonnés à un service de téléphonie mobile (per 100 inhabitants / pour 100 habitants)</i>		<i>Internet users / Nombre d'utilisateurs d'internet (per 100 inhabitants / pour 100 habitants)</i>		Pays
	2000	2014	2000	2014	2000	2014	
Burundi	0.3	0.2	0.2	30.5	0.1	1.4	Burundi
Algeria	5.6	7.8	0.3	92.9	0.5	18.1	Algérie
South Africa	11.1	6.9	18.6	149.2	5.3	49.0	Afrique du Sud
Mali	0.4	1.0	0.1	149.1	0.1	7.0	Mali
Africa	2.4	2.2	1.9	78.1	0.5	21.4	Afrique

UE a Afryka

Relacje gospodarcze UE - Afryka

Figure 1.10: EU-28 international trade by partner region, 2015 (%)

Source: Eurostat (online data code: [ext.tr.m28.eu](#))

Figure 1.11: EU-28 trade in goods with Africa

(%)

Source: Eurostat (online data code: [ext.tr.m28.eu](#))

Historia relacji UE Afryka

- Traktaty Rzymskie 1957 Art. 131-136

„ Art. 131. Państwa Członkowskie zgadzają się stowarzyszyć ze Wspólnotą kraje i terytoria pozaeuropejskie, które utrzymują szczególne stosunki z Belgią, Francją, Włochami i Niderlandami. Lista tych krajów i terytoriów (dalej zwanych „krajami i terytoriami”) zawarta jest w załączniku IV do niniejszego Traktatu.

Celem stowarzyszenia jest promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego krajów i terytoriów oraz ustanowienie ścisłych stosunków gospodarczych między nimi i Wspólnotą jako całością.

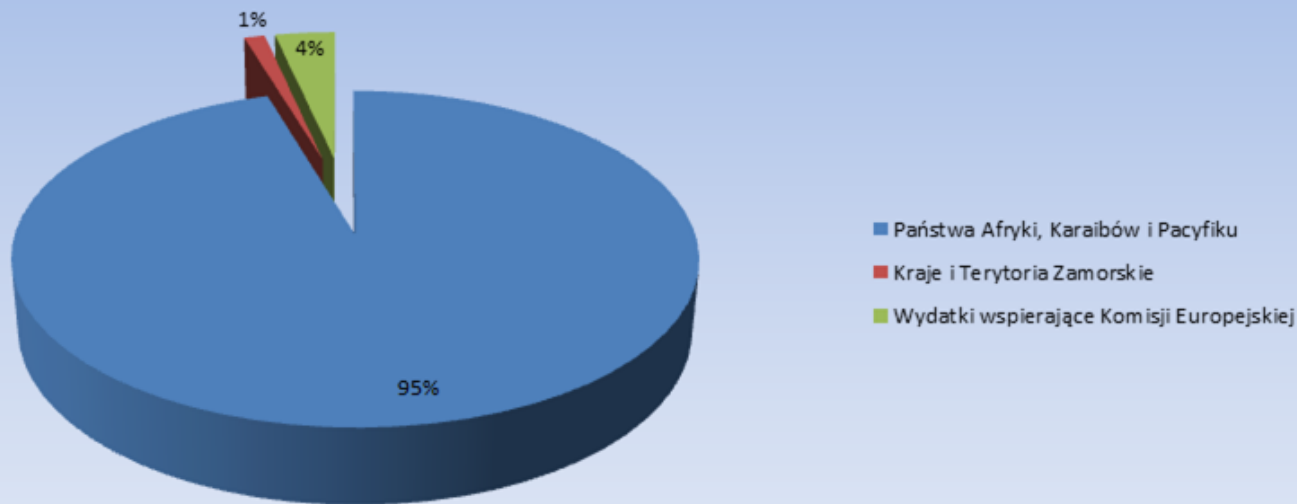
*Zgodnie z zasadami wyrażonymi w preambule niniejszego Traktatu, stowarzyszenie służy przede wszystkim sprzyjaniu interesom i pomyślności mieszkańców tych krajów i terytoriów, **w sposób prowadzący je do rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego**, do czego aspirują. „*

Historia relacji UE Afryka

- Konwencja z Jaunde 1963 i 1969
- Konwencja z Lome I (1975), II (1979), III (1984), IV (1989) dot. AKP (Krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku)
- Układ z Kotonu 2000-2020 pomiędzy UE, a 77 krajami AKP
3 obszary współpracy:
 - ekonomiczny
 - rozwojowy
 - polityczny

Europejski Fundusz rozwoju

Zasoby finansowe 11. edycji EFR
(30 506 mln EUR)

8. EFR 1995 - 2000	Konwenc ja z Lome IV	13 132 mln euro
9. EFR 2000- 2007	Umowa z Kotonu	13 500 mln euro
10. EFR 2008- 2013	Zrewido wana Umowa z Kotonu	22 682 mln euro
11. EFR 2014- 2020	Zrewido wana Umowa z Kotonu	30 506 mln euro

Szczyty UE - Afryka

- Kair - kwiecień 2000
- Lizbona - grudzień 2007
- Trypolis – listopad 2010
- Bruksela – kwiecień 2014
- ... Abidżan- listopad 2017

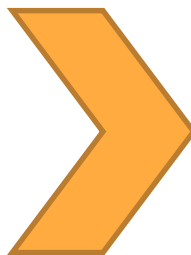
THE AFRICA-EU PARTNERSHIP

Wspólna strategia UE - Afryka

1. Pokój i bezpieczeństwo
2. Demokratyczne sprawowanie rządów i prawa człowieka
3. Handel, integracja regionalna
4. Milenijne cele rozwoju
5. Zmiana Klimatu
6. Energia
7. Migracje, mobilność i zatrudnienie
8. Nauka, społeczeństwo informacyjne, przestrzeń kosmiczna

2014

1. Pokój i bezpieczeństwo
2. Demokracja, dobre rządzenie i prawa człowieka
3. Rozwój społeczny
4. Zrównoważony i ogólny rozwój i integracja kontynentalna
5. Globalne i nowe problemy

Inne formy współpracy

Union for the Mediterranean
Union pour la Méditerranée
الإتحاد من أجل المتوسط

- Umowy handlowe z grupami państw: Afryka zachodnia, Afryka środkowa, Afryka wschodnia i południowa, wspólnota wschodnio-Afrykańska, południowo-Afrykańska wspólnota rozwojowa
- Unia na rzecz Regionu Morza Śródziemnego:
rozwój biznesu, kwestie społeczne i obywatelskie, szkolnictwo wyższe i badania, transport i rozwój miast, woda i środowisko, energia i klimat

Podsumowanie

Bibliografia:

- eur-lex.europa.eu
- www.polskapomoc.gov.pl
- <https://ekonom.ug.edu.pl>
- ec.europa.eu/eurostat
- unctad.org
- unctadstat.org
- www.wto.org
- afryka.org
- oecd.org
- www.afdb.com
- www.ecb.europa.eu
- <http://ufmsecretariat.org>
- <http://databank.worldbank.org/>
- <http://www.uneca.org/>
- <https://www.polskapomoc.gov.pl/>
- Modrzyńska J., Polityka Unii Europejskiej wobec krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku, MADO, Warszawa, 2014
- Zielińska-Głębocka A., Współczesna gospodarka światowa, Wolters Kluwer SA, 2012
- Mikłaszewski S., Kraje rozwijające się w światowym systemie gospodarki, Difin, 2007
- traktaty z Kairu, Lizbony, Trypolisu
- report UNCTAD 2016: Economic Development in Africa
- B. Przybylska-Maszner „Od strategii unii europejskiej na rzecz Afryki do strategicznego partnerstwa z Afryką – dylematy o realnej wizji współpracy”
- układ z Kotonu